

**ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมชมรายการโทรทัศน์กับการใช้รายการโทรทัศน์ในการเรียน
การสอนของครูประถมศึกษา ดังักค่านักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร**

นางสาวคณิณี ก่ำทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา ภาควิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-332-841-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**THE RELATIONSHIPS BETWEEN TELEVISION PROGRAM VIEWING
BEHAVIOUR AND THE USE OF TELEVISION PROGRAMS IN INSTRUCTION OF
ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE
OF BANGKOK PRIMARY EDUCATION**

Miss Kanungnit Gumtong

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Audio-Visual Communications**

Department of Audio - Visual Education

Graduate School

Chulalongkorn University

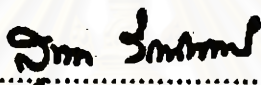
Academic Year 1999

ISBN 974-332-841-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการชมรายการโทรทัศน์กับการใช้รายการ
โทรทัศน์ในการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

โดย นางสาวคณิงนิจ คำทอง
ภาควิชา โสตทัศนศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประศักดิ์ หอมสนิท

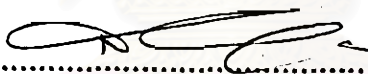
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา กิระนันท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

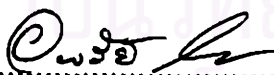
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์สมเชาว์ เนตรประเสริฐ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประศักดิ์ หอมสนิท)

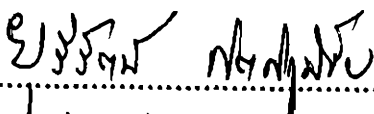
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อรรถวิทย์ วัฒนากวัญ)

กรรมการ

(อาจารย์วิวัฒน์รัช สุขทรัพย์)

กรรมการ

(อาจารย์สุริรัตน์ กิตติภูมิรัช)

คณิงนิจ กำทอง : ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมชมรายการโทรทัศน์กับการใช้รายการโทรทัศน์ในการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (THE RELATIONSHIPS BETWEEN TELEVISION PROGRAM VIEWING BEHAVIOUR AND THE USE OF TELEVISION PROGRAMS IN INSTRUCTION OF ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF BANGKOK PRIMARY EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา : ศศ.ดร.ประสัคดิ์ หอมสนิท, 275 หน้า. ISBN 974-332-841-6.

การวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาพฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (2) ศึกษาการใช้รายการโทรทัศน์ในการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของครูและพฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์กับการใช้รายการโทรทัศน์ในการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ศึกษาตัวแปรด้านสถานภาพของครูและพฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์ที่ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการใช้รายการโทรทัศน์ในการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 1,174 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูประถมศึกษาส่วนใหญ่ (60.4%) ชมรายการโทรทัศน์ทุกวัน ช่วงเวลาในการชมมากที่สุดในวันจันทร์-อาทิตย์ คือ เวลา 18.00-20.00 น. ระยะเวลาในการชมส่วนใหญ่ 2 ชั่วโมงขึ้นไป เฉลี่ยแต่ละครั้งชม 3 รายการ ประเภทของรายการที่ชมบ่อย คือ รายการข่าว
2. ครูประถมศึกษาใช้รายการโทรทัศน์ในการเรียนการสอนในระดับปานกลาง
3. มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างสถานภาพของครูและพฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์กับการใช้รายการโทรทัศน์ในการเรียนการสอน จำนวน 28 ตัว ซึ่ง 3 อันดับแรก ได้แก่ การชมรายการโทรทัศน์ประเภทรายการข่าว ระยะเวลาในการชม 2 ชั่วโมงขึ้นไป ปริมาณของรายการที่ชม 4 รายการขึ้นไป มีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างสถานภาพของครูและพฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์กับการใช้รายการโทรทัศน์ในการเรียนการสอน จำนวน 17 ตัว ซึ่ง 3 อันดับแรก ได้แก่ ปริมาณของรายการที่ชม 2 รายการ การชมรายการโทรทัศน์ 3-4 วัน/สัปดาห์ ระยะเวลาในการชมประมาณ 1 ชั่วโมง
4. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ พบตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของการใช้รายการโทรทัศน์ในการเรียนการสอนในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขึ้นสอน ขึ้นสรุปและขึ้นวัดผลได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 11, 13, 8 และ 14 ตัว ตามลำดับ โดยตัวแปรทุกตัวในแต่ละขั้นสามารถอธิบายความแปรปรวนของการใช้รายการโทรทัศน์ในการเรียนการสอนได้เท่ากับ 60.49%, 63.20%, 50.70% และ 54.26% ตามลำดับ
5. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรทีละขั้น พบตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของการใช้รายการโทรทัศน์ในการเรียนการสอนในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขึ้นสอน ขึ้นสรุปและขึ้นวัดผลได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 14, 15, 13 และ 14 ตัว ตามลำดับ โดยตัวแปรทุกตัวในแต่ละขั้นสามารถอธิบายความแปรปรวนของการใช้รายการโทรทัศน์ในการเรียนการสอนได้เท่ากับ 58.75%, 61.51%, 48.22% และ 51.62% ตามลำดับ

ภาควิชา โสตทัศนศึกษา
สาขาวิชา โสตทัศนศึกษา
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

4083664527 : MAJOR AUDIO-VISUAL COMMUNICATIONS

KEY WORD:VIEWING BEHAVIOUR / USE OF TELEVISION PROGRAMS IN INSTRUCTION /

ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS

KANUNGNIT GUMTONG : THE RELATIONSHIPS BETWEEN TELEVISION PROGRAM

VIEWING BEHAVIOUR AND THE USE OF TELEVISION PROGRAMS IN INSTRUCTION OF

ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF

BANGKOK PRIMARY EDUCATION. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF.PRASAK HOMSANIT,

Ed.D. 275 pp. ISBN 974-332-841-6.

The purposes of this survey research were (1) to study television program viewing behaviour of elementary school teachers under the jurisdiction of the Office of Bangkok Primary Education, (2) to study the use of television programs in instruction of elementary school teachers, (3) to study the relationships between teacher status, television program viewing behaviour and the use of television programs in instruction of elementary school teachers, and (4) to identify predictor variables in the use of television programs in instruction of elementary school teachers. The 1,174 elementary school teachers under the jurisdiction of the Office of Bangkok Primary Education were randomly sampling. A survey form and structured interview were administered to the subjects.

The findings revealed that:

1. Most of elementary school teachers (60.4%) viewed three television program daily between 18.00-20.00 pm. The television program most frequently viewed was news program.
2. The elementary school teachers used television programs in instruction at the moderate level.
3. There were statistically significant positive relationships at .05 level between the use of television programs in instruction of elementary school teachers and 28 selected variables. The first three variables were: news program, viewing time more than two hours, and viewing more than four programs. There were statistically significant negative relationships at .05 level between the use of television programs in instruction of elementary school teachers and 17 selected variables. The first three variables were: viewing two programs, viewing 3-4 days per week and viewing about one hour.
4. In multiple regression analysis (Enter Method) at .05 level, in Introduction step, Teaching step, Conclusion step and Evaluation step, there were 11, 13, 8 and 14 predictor variables together were able to account for 60.49%, 63.20%, 50.70% and 54.26% of the variance.
5. In stepwise multiple regression analysis at .05 level, in Introduction step, Teaching step, Conclusion step and Evaluation step, there were 14, 15, 13 and 14 predictor variables together were able to account for 58.75%, 61.51%, 48.22% and 51.62% of the variance.

ภาควิชา.....สโตนศึกษา.....

สาขาวิชา.....สโตนศึกษา.....

ปีการศึกษา.....2542.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เพราะได้รับกำลังใจและความช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน จากคุณพ่อคุณแม่ คุณน้ำ น้องสาวและด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประศักดิ์ หอมสนิท อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ ในการวิจัยด้วยความเอาใจใส่ รวมทั้งให้กำลังใจมาโดยตลอด และบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สมเชาว์ เนตรประเสริฐ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร. อรรถวิทย์ ฅตะกั่วทุ่ง อาจารย์วิวัฒน์ชัย สุขทัตต์และอาจารย์สุรวิรัตน์ กิตติภูมิชัย ที่กรุณาให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่อง ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาใช้เวลาให้ความช่วยเหลือ แนะนำ แก้ไขเครื่องมือในการวิจัย ขอขอบคุณพี่ๆ และเพื่อนๆ ภาควิชาโสตทัศนศึกษาทุกท่านที่ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือในทุกๆ ด้านด้วยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณสุภาพร ชีรสวัสดิ์ คุณสุทธาวรัตน์ รัชจันทร์ คุณจำปี ทิมทอง คุณชุติมา พรหมรักษาและคุณวิโรจน์ รอดเค็ม ขอขอบคุณเพื่อนภาควิชาการศึกษาที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล คือ คุณถาวรชัย ทองมนต์ คุณเกษรดิศศักดิ์ วชิศิริ คุณเขาวลิต ประคิมฐ์และคุณธีรวัฒน์ สุปิตาร

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนทุกท่านที่อำนวยความสะดวกในการวิจัยครั้งนี้ และครูประถมศึกษา ตั้งศักดิ์สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและให้สัมภาษณ์เป็นอย่างดี

สุดท้ายขอขอบพระคุณ คุณอุทัยวรรณ พัทธกันตินและคุณภาวิณี เลียงอำนาจ ที่ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือในทุกๆ ด้านตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

คนึงนิจ กำทอง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ

บทที่

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
กรอบแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานของการวิจัย.....	9
คำถามของการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
ข้อคดงเบื้องต้น.....	11
คำจำกัดความ.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
สื่อมวลชนกับการศึกษา.....	15
โทรทัศน์กับการศึกษา.....	28
กิจกรรมการเรียนการสอน.....	55
ครูประถมศึกษา.....	63
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	72
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	75
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	75
การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	78
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	79
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	87

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
5. สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	193
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	193
วิธีดำเนินการวิจัย.....	193
สรุปผลการวิจัย.....	195
อภิปรายผลการวิจัย	227
ข้อเสนอแนะ	241
รายการอ้างอิง.....	244
ภาคผนวก.....	254
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	254
ข หนังสือขอความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย.....	256
ค หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	258
ง รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....	260
จ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	263
ประวัติผู้วิจัย.....	275

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มโรงเรียน.....	76
2 แสดงขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัย.....	76
3 แสดงการศึกษารวบรวมข้อมูลต่างๆ จากเอกสาร ตำราและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการสร้างแบบสอบถาม.....	79
4 แสดงจำนวนและร้อยละของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพของ ผู้ตอบแบบสอบถาม.....	92
5 แสดงจำนวนและร้อยละของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษากรุงเทพมหานครเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรม ราชการโทรทัศน์.....	94
6 แสดงจำนวนและร้อยละของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษากรุงเทพมหานครเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรม ราชการ โทรทัศน์ประเภทต่างๆ.....	96
7 แสดงค่าเฉลี่ย (X) และ (S.D.) ของพฤติกรรมกรรมราชการ โทรทัศน์เกี่ยวกับประเภทของรายการที่ชมของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร.....	99
8 แสดงจำนวนและร้อยละของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษากรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการใช้รายการ โทรทัศน์ ในการเรียนการสอนแต่ละชั้น.....	100
9 แสดงค่าเฉลี่ย (X) และ (S.D.) ของคะแนนการใช้รายการ โทรทัศน์ ในการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร.....	105
10 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์กับตัวแปรทำนาย และ ตัวแปรทำนายกับตัวแปรทำนายในชั้นนำเข้าสู่บทเรียน.....	111
11 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรด้านสถานภาพของครูและพฤติกรรม กรรมราชการ โทรทัศน์กับการใช้รายการ โทรทัศน์ในการเรียนการสอน ชั้นนำเข้าสู่บทเรียนวิเคราะห์โดยวิธี ENTER.....	122

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

- 12 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรด้านสถานภาพของครูและพฤติกรรม
การชมรายการโทรทัศน์กับการใช้รายการโทรทัศน์ในการเรียนการสอน
ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน วิเคราะห์โดยวิธี STEPWISE.....127
- 13 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์กับตัวแปรทำนาย และ
ตัวแปรทำนายกับตัวแปรทำนายในชั้นสอน.....130
- 14 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรด้านสถานภาพของครูและพฤติกรรม
การชมรายการโทรทัศน์กับการใช้รายการโทรทัศน์ในการเรียนการสอนชั้นสอน
วิเคราะห์โดยวิธี ENTER.....141
- 15 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรด้านสถานภาพของครูและพฤติกรรม
การชมรายการโทรทัศน์กับการใช้รายการโทรทัศน์ในการเรียนการสอนชั้นสอน
วิเคราะห์โดยวิธี STEPWISE.....146
- 16 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์กับตัวแปรทำนาย และ
ตัวแปรทำนายกับตัวแปรทำนายในชั้นสรุป.....149
- 17 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรด้านสถานภาพของครูและพฤติกรรม
การชมรายการโทรทัศน์กับการใช้รายการโทรทัศน์ในการเรียนการสอนชั้นสรุป
วิเคราะห์โดยวิธี ENTER.....160
- 18 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรด้านสถานภาพของครูและพฤติกรรม
การชมรายการโทรทัศน์กับการใช้รายการโทรทัศน์ในการเรียนการสอนชั้นสรุป
วิเคราะห์โดยวิธี STEPWISE.....165
- 19 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์กับตัวแปรทำนาย และ
ตัวแปรทำนายกับตัวทำนายในชั้นวัดผล.....167
- 20 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรด้านสถานภาพของครูและพฤติกรรม
การชมรายการโทรทัศน์กับการใช้รายการโทรทัศน์ในการเรียนการสอนชั้นวัดผล
วิเคราะห์โดยวิธี ENTER.....178
- 21 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรด้านสถานภาพของครูและพฤติกรรม
การชมรายการโทรทัศน์กับการใช้รายการโทรทัศน์ในการเรียนการสอนชั้นวัดผล
วิเคราะห์โดยวิธี STEPWISE.....183

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
22 แสดงการสรุปตัวแปรทำนายที่มีความสัมพันธ์กับการใช้รายการโทรทัศน์ ในการเรียนการสอนชั้นต่างๆ.....	202
23 แสดงตัวแปรที่มีส่วนร่วมในการอธิบายความแปรปรวนของการใช้รายการ โทรทัศน์ในการเรียนการสอน โดยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ (แสดงด้วยสัญลักษณ์ *) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปร ทีละขั้นเพื่อหาตัวทำนายที่ดีที่สุด (แสดงด้วยสัญลักษณ์ /).....	206

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย